

*2024- yil yanvar-aprel oyi
uchun dastlabki ma'lumot*

NAMANGAN VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi:
(69) 227-84-95*

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Namangan viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-aprel oyida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 414,4 mln. AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-aprel oyiga nisbatan 1,2 mln. AQSH dollariga yoki 0,3 % ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **414,4** +0,3 %

(2023- y.: 413,2)

Saldo

2024- y.: **-74,7** (2023- y.: -73,2)

Eksport

2024- y.: **169,8** -0,1 %

(2023- y.: 177,0)

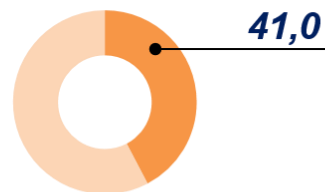

Import

2024- y.: **244,6** +0,6 %

(2023- y.: 243,1)

TSA'dagi ulushi, % da

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasida O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobi tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi 169,8 mln. AQSH dollariga (2023- yilning yanvar-aprel oylariga nisbatan 0,1 % ga kamaydi) va import hajmi 244,6 mln. AQSH dollariga (0,6 % ga ko‘paydi) yetdi. Hisobot davrida -74,7 mln. AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

NAMANGAN VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

<p>Rossiya</p> <p>TSA – 134,0</p> <p>Eksport: 110,1 Import: 23,9</p> <p> 32,3 %</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 111,4</p> <p>Eksport: 14,5 Import: 96,9</p> <p> 26,9 %</p>	<p>Turkiya</p> <p>TSA – 30,5</p> <p>Eksport: 8,8 Import: 21,7</p> <p> 7,4 %</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 18,3</p> <p>Eksport: 5,9 Import: 12,5</p> <p> 4,4 %</p>	<p>Hindiston</p> <p>TSA – 27,0</p> <p>Eksport: 0,1 Import: 26,9</p> <p> 6,5 %</p>
<p>Qirg‘iz Respublikasi</p> <p>TSA – 14,8</p> <p>Eksport: 3,6 Import: 11,2</p> <p> 3,6 %</p>	<p>Germaniya</p> <p>TSA – 13,3</p> <p>Eksport: 3,8 Import: 9,5</p> <p> 3,2 %</p>	<p>Belarusiya</p> <p>TSA – 8,6</p> <p>Eksport: 1,8 Import: 6,9</p> <p> 2,1 %</p>	<p>Fransiya</p> <p>TSA – 4,4</p> <p>Eksport: 0,0 Import: 4,4</p> <p> 1,1 %</p>	<p>Koreya Respublikasi</p> <p>TSA – 6,6</p> <p>Eksport: 0,2 Import: 6,4</p> <p> 1,6 %</p>

Namangan viloyati jahonning 72 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiya (32,3 %), XXRda (26,9 %), Turkiyada (7,4 %), Qozog‘istonda (4,4 %) va Hindistonda (6,5 %) qayd etilgan.

NAMANGAN VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Rossiya	109,5	111,9	134,0

Eksport

75,9

79,9

110,1

Import

33,7

32,0

23,9

XXR	118,7	91,1	111,4
------------	--------------	-------------	--------------

Eksport

20,6

14,5

14,5

Import

98,1

76,6

96,9

Turkiya	35,1	36,0	30,5
----------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

19,6

13,2

8,8

Import

15,5

22,8

21,7

Hindiston	4,1	5,5	27,0
------------------	------------	------------	-------------

Eksport

0,3

0,2

0,1

Import

3,9

5,3

27,0

Qozog'iston	29,5	36,7	18,3
--------------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

10,5

16,7

5,9

Import

19,0

20,0

12,5

Qirg'iz Respublikasi	25,3	12,4	14,8
-----------------------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

21,3

8,6

3,6

Import

4,0

3,8

11,2

Germaniya	10,2	15,3	13,3
------------------	-------------	-------------	-------------

Eksport

2,4

2,7

3,8

Import

7,8

12,7

9,5

Belarus	5,2	11,7	8,6
----------------	------------	-------------	------------

Eksport

0,7

1,7

1,8

Import

4,5

9,9

6,9

Koreya Respublikasi	0,8	1,8	0,4
----------------------------	------------	------------	------------

Eksport

0,5

1,5

0,4

Import

0,3

0,3

0,0

Polsha	5,8	15,3	4,5
---------------	------------	-------------	------------

Eksport

3,2

6,6

3,5

Import

2,5

8,7

1,0

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	Fransiya	2,7	4,8	4,4
	<i>Eksport</i>	0,0	0,1	0,0
	<i>Import</i>	2,7	4,8	4,4
	Malayziya	1,7	5,1	3,8
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	0,0
	<i>Import</i>	1,7	5,1	3,8
	Ukraina	5,4	1,9	3,5
	<i>Eksport</i>	2,1	0,8	2,2
	<i>Import</i>	3,3	1,1	1,3
	Tojikiston	3,2	2,2	2,9
	<i>Eksport</i>	1,3	2,0	1,5
	<i>Import</i>	1,9	0,2	1,4
	Eron	2,5	3,0	2,2
	<i>Eksport</i>	0,6	1,0	1,6
	<i>Import</i>	1,9	2,0	0,6
	Ispaniya	0,4	0,2	2,1
	<i>Eksport</i>	0,2	0,1	0,1
	<i>Import</i>	0,1	0,1	2,0
	Ozarbayjon	1,4	2,8	1,9
	<i>Eksport</i>	0,9	2,6	1,7
	<i>Import</i>	0,4	0,2	0,1
	Pokiston	0,9	0,3	1,9
	<i>Eksport</i>	0,2	0,0	1,2
	<i>Import</i>	0,7	0,3	0,7
	Latviya	1,8	0,7	1,7
	<i>Eksport</i>	0,2	0,2	0,2
	<i>Import</i>	1,6	0,5	1,5
	Indoneziya	0,3	1,2	1,6
	<i>Eksport</i>	0,0	0,0	0,0
	<i>Import</i>	0,3	1,2	1,6

NAMANGAN VILOYATIDA HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2024- yil yanvar-aprel, mln. AQSH doll.)*

	Hajm Mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Namangan viloyati	414,4	100,3	100,0
Namangan sh.	194,4	101,3	46,8
<i>tumanlar:</i>			
Mingbuloq	3,4	82,1	0,8
Kosonsoy	32,1	103,2	7,8
Namangan	20,7	114,9	5,0
Norin	15,6	71,6	3,8
Pop	10,7	93,4	2,6
To'raqo'rg'on	56,7	113,2	13,7
Uychi	29,3	106,9	7,1
Uchqo'rg'on	8,2	73,9	2,0
Chortoq	13,0	125,4	3,1
Chust	24,5	96,0	5,9
Yangiqo'rg'on	5,9	55,9	1,4

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

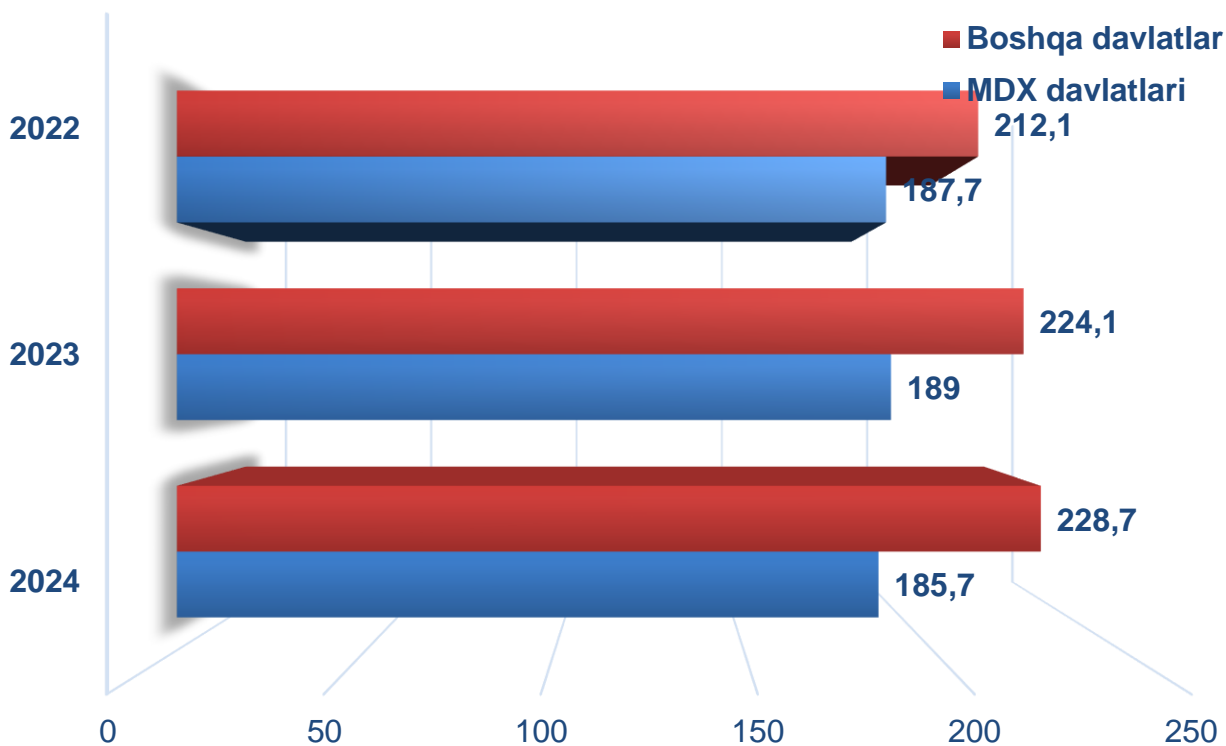
Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

ViLOYATning tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Namangan shahri 46,8 % ulush bilan 194,4 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Mingbuloq tumani 0,8 % ulush bilan 3,4 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

NAMANGAN VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-aprel, mln. AQSH dollari, ulushi)

2024- yil yanvar-aprel oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 44,8 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning mos davriga nisbatan 1,7 % ga kamaydi.

Viloyatning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2024- yilning yanvar-aprel oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 12,2 % ga ko'paydi va jami TSAdagi ulushi 56,2 % ni tashkil etdi.

Namangan Viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-aprel holatiga ko'ra, 185,7 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 128,2 mln. AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 57,5 mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

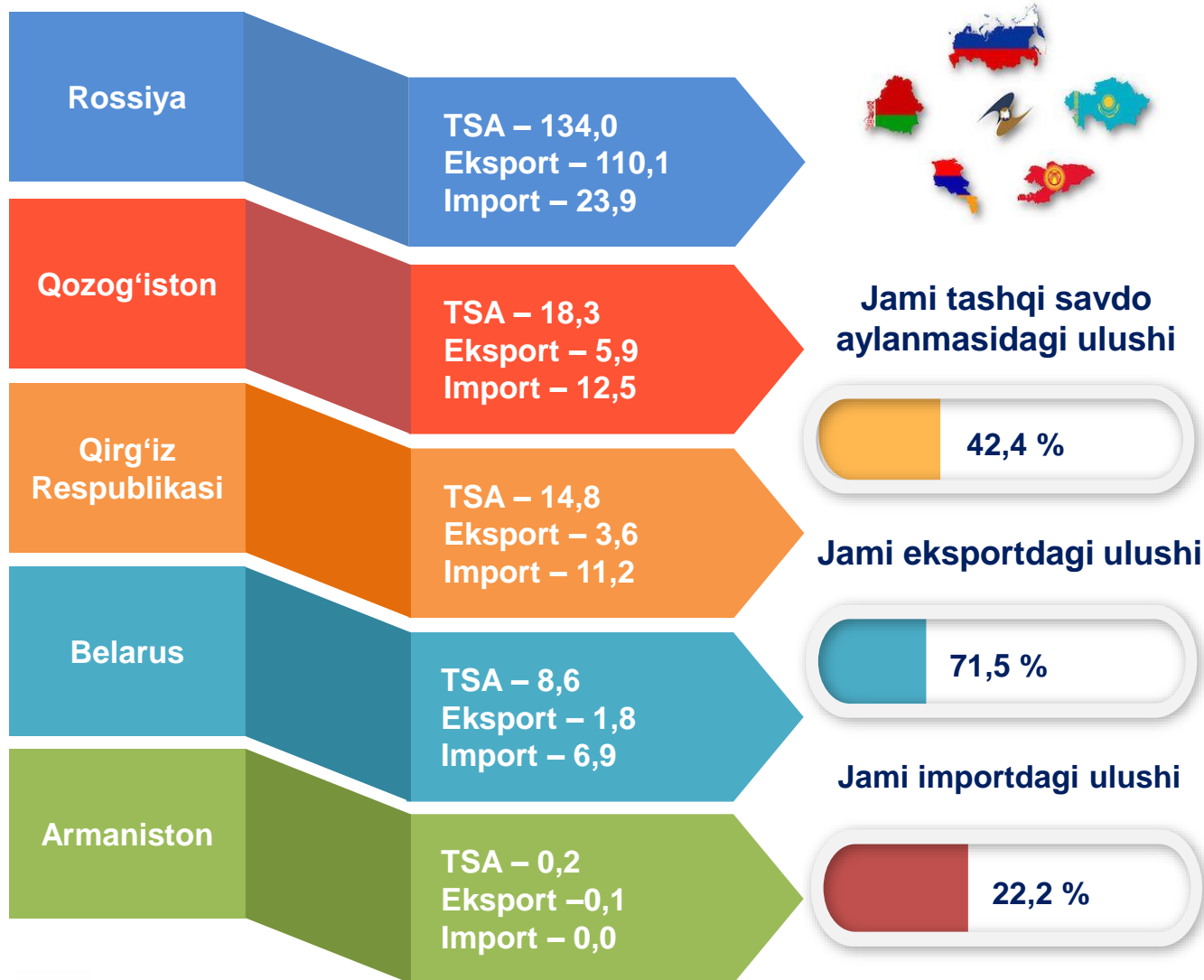
NAMANGAN VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024- yil yanvar-aprel, ulushi, % da)

Rossiya – 32,3		Qozog'iston – 4,4	
Turkmaniston – 0,3		Qirg'iz Respublikasi – 3,6	
Tojikiston – 0,7		Belarus – 2,1	
Ozarbayjon – 0,5		Ukraina – 0,8	
Armaniston – 0,0		Moldova – 0,1	

Namangan viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi eng yuqori hajmlari Rossiya (32,3 %), Qozog'iston (4,4 %) hamda Qirg'iz Respublikasi (3,6 %) davlatlari bilan qayd etildi.

NAMANGAN VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

Namangan viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 175,9 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 121,5 mln. AQSH dollari, import hajmi esa 54,4 mln. AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya, Belarus, Qozog'iston, Armaniston va Qirg'iz Respublikasi) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

NAMANGAN VILOYATINING EKSPORTI

(2024- yil yanvar-aprel)

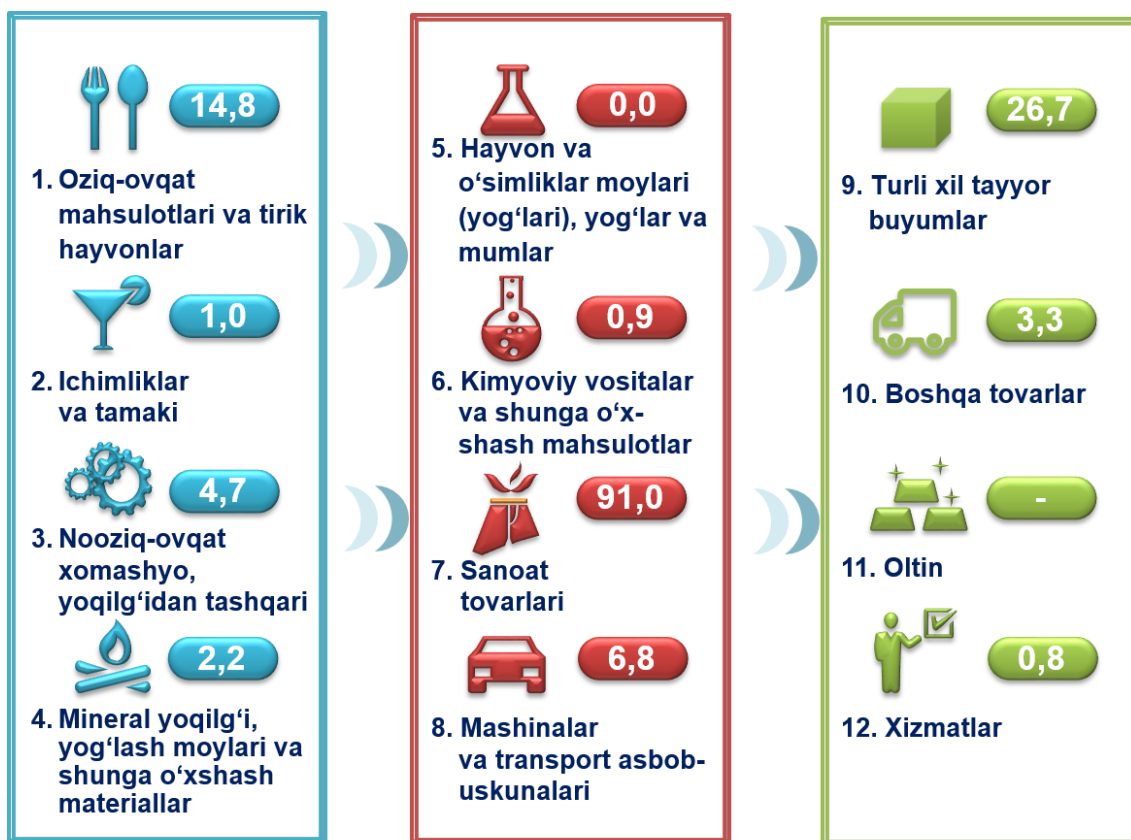

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, 169,8 mln. AQSH dollari qiymatidagi (2023- yilning mos davriga nisbatan 0,1 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-aprel ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

NAMANGAN VILOYATIDA XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (yanvar-aprel, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	129,1	130,0	102,0	100,7	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	21,6	14,8	107,9	68,4	12,7	8,7
Ichimliklar va tamaki	1,4	1,0	394,8	70,5	0,8	0,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2,8	4,7	124,1	167,3	1,7	2,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	1,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	1,3	0,9	40,3	75,2	0,7	0,6
Sanoat tovarlari	85,7	91,0	84,7	106,3	50,4	53,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	5,2	6,8	236,7	130,0	3,1	4,0
Turli xil tayyor buyumlar	43,9	44,2	115,8	100,9	25,8	26,1
Xizmatlar	4,7	0,8	130,5	17,1	2,8	0,5
Boshqa tovarlar	3,5	3,3	0,0	94,5	2,1	1,9

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 66,3 % ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (53,6 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (8,7 %) va mashinalar va transport asbob-uskunalari (4,0 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

**NAMANGAN VILOYATI XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2024- yil
yanvar-aprel)**

 XSST bo'limi nomi	Ming. AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	14807,17	68,5
03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari, tirik hayvonlar	50,372	10,8
Don va ularning mahsulotlari	649,043	35,1
Hayvonlar uchun ozuqa	9,6	-
Kofe, choy, kakao, mahsulotlar va ulardan iborat mahsulotlar	31,249	15,7
Sut mahsulotlari va parranda tuxumi	623,302	75,7
Sabzavot va meva	13273,37	74,2
Baliq (dengiz sut emizuvchilari emas), shaqaloqlar, mollyuskalar va suv umurtqasizlari va ulardan tayyorlanadigan tayyorgarlik	169,605	55,0
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	0,626	0,9
Ichimliklar va tamaki	961,5	70,5
Tamaki va tamaki mahsulotlari	-	-
Ichimliklar	961,5	70,5
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	4715,5	167,3
Moyli urug'lar va moyli mevalar	284,9	177,6
Tabiiy kauchuk (sintetik kauchuk va regenerlangan rezina)	11,1	403,0
Bo'limga kiritilgan 56 dan tashqari o'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	20,6	-
Boshqa toifalarga kiritilmagan hayvon va o'simlik mahsulotlari	754,4	431,6
To'qimachilik talchalari (tops va boshqa chizilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari (ip yoki matolarga qayta ishlanmagan)	3644,5	146,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	2199,0	-
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	2199,9	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraksiyalangan	-	-
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar; texnik aralashmalar va preparatlar	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	942,4	75,2
Boyog'chi va dubil moddalar va boyoqchilar	21,9	366,8
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	291,4	84,3
Yoqilmagan shakldagi plastmassalar	3,7	19,4
Boshqa toifalarga kiritilmagan kimyo materiallari va mahsulotlar	552,5	78,0
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumer moddalar; tualet preparatlari, jalb qiluvchi va yoyuvchi vositalar	73,0	41,9

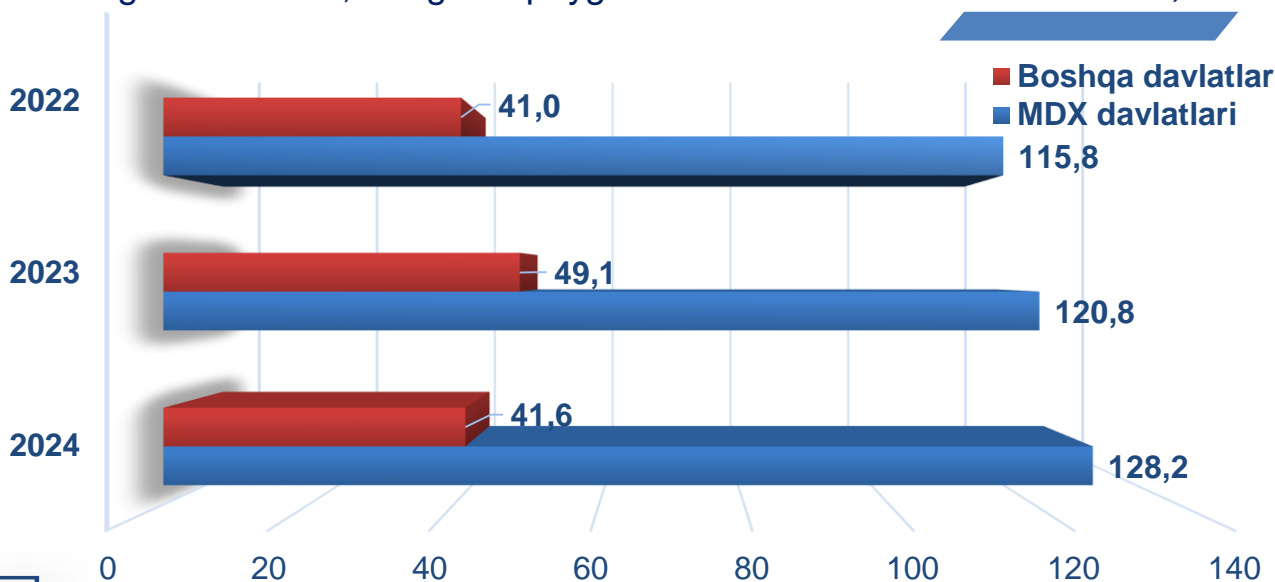
XSST bo'limi nomi	Ming. AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	91032,0	106,3
Qimmatbaho, karton va qo'shimcha massa, qo'shimcha yoki karton buyumlar	48,9	39,0
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall buyumlar	1953,5	110,2
Tizimdan va yog'chidan iborat buyumlar (mebeldan tashqari)	2,5	14,9
Teri, boshqa toifalarga kiritilmagan tayyor teridan ishlab chiqarilgan buyumlar	3941,4	166,9
Boshqa toifalarga kiritilmagan ruda bo'lmagan qazilma mahsulotlar	288,1	47,6
Boshqa toifalarga kiritilmagan rezina buyumlar	84797,1	105,1
To'qimachilik ip tishlari, matolar, boshqa toifalarga kiritilmagan tayyor buyumlar va shunday mahsulotlar	0,7	1,3
Cho'gin va bolat	48,9	39,0
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	6791,9	130,0
Avtomobillar (shu jumladan, havo yodgichidagi transport vositalari)	2,5	-
Aniq tarmoqlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	53,2	53,9
Boshqa toifalarga kiritilmagan sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va uskunalar va boshqa toifalarga kiritilmagan mashinalar detallari	259,4	104,9
Boshqa toifalarga kiritilmagan elektr mashinalari, apparatlari va asbob-uskunolari va ularning elektr detallari (shu jumladan, boshqa toifalarga kiritilmagan elektr maishiy asbob-uskunalarining elektrik bo'lmagan detallari)	6476,8	133,6
Turli xil tayyor buyumlar	44243,4	100,9
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv o'tkazish-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalarining blok binolari, armatura va mustahkamlashlari	90,5	402,3
Yo'l buyumlari, sumkalar va shunday konteynerlar	68,9	264,6
Mebel va uning detallari, to'qimachilik buyumlari, matraslar, matraslar tiklovlari, yo'laklar va shunday mebel	36,6	34,5
Poyabzal	253,9	149,4
Kiyim-kecha buyumlari va kiyim-kecha buyumlari	43391,1	100,5
Boshqa toifalarga kiritilmagan turli tayyor buyumlar	402,5	119,2
Boshqa tovarlar	3297,4	77,8

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda-tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024- yilning yanvar-aprel oylarida MDH mamlakatlariga eksportning ulushi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 6,1 % ga ko'paygan.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-aprel, mln. AQSH dollari, ulushi)

2024- yil yanvar-aprel oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya, XXR, Qozog'iston, Turkiya, Ukraina, Eron va Qirg'iz Respublikasi kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 88,4 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-aprel, % da)

NAMANGAN VILOYATIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-aprel)*

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Rossiya	79,9	110,1	105,3	137,7	1	1
Xitoy	14,5	14,5	70,4	100,4	3	2
Turkiya	13,2	8,8	67,3	66,4	2	3
Qozog'iston	16,7	5,9	159,1	35,1	4	4
Germaniya	2,7	3,8	111,4	143,9	29	5
Qirg'iziston	8,6	3,6	40,3	41,4	13	6
Polsha	6,6	3,5	205,6	52,4	11	7
Ukraina	0,8	2,2	39,5	267,9	5	8
Belarus	1,7	1,8	246,1	102,6	12	9
Ozarbajjon	2,6	1,7	275,1	66,5	9	10
Eron	1,0	1,6	172,2	161,3	6	11
Tojikiston	2,0	1,5	158,2	77,3	7	12
Isroil	0,6	1,3	149,5	222,0	16	13
Pokiston	0,0	1,2	0,0	0,0	8	14
Afg'oniston	1,9	1,1	178,1	57,9	21	15
Turkmaniston	1,2	1,0	51,2	79,2	18	16
Gruziya	0,2	0,8	38,1	342,1	31	17
Kuveyt	1,0	0,8	0,0	77,3	15	18
Portugaliya	0,5	0,6	68,2	117,8	26	19
Belgiya	0,9	0,5	158,6	52,8	25	20

NAMANGAN VILOYATIDA HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2024- yil yanvar-aprel, mln.AQSH doll.)*

	Hajm Mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Namangan viloyati	169,8	99,9	100,0
Namangan sh	58,1	86,5	34,2
<i>tumanlar:</i>			
Mingbuloq	2,2	185,1	1,3
Kosonsoy	24,7	105,9	14,5
Namangan	8,1	104,3	4,8
Norin	8,9	319,2	5,2
Pop	4,5	103,2	2,7
To'raqo'rg'on	29,9	104,2	17,6
Uychi	15,5	140,3	9,1
Uchqo'rg'on	5,8	67,7	3,4
Chortoq	0,6	83,2	0,4
Chust	10,7	99,9	6,3
Yangiqo'rg'on	0,7	19,4	0,4

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

Namangan sh.

58,1

To'raqo'rg'on

29,9

Kosonsoy

24,7

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

Mingbuloq

2,2

Yangiqo'rg'on

0,7

Chortoq

0,6

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Namangan shahri 34,2 % bilan 58,1 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Chortoq tumani 0,4 % bilan 0,6 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-aprel oylarida 16 117,2 tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 27,2 % ga yoki -6096,0 tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (28,3 %), XXR (26,3 %), Rossiya (9,4 %), Qozog'iston (15,2 %) hamda Afg'oniston (3,2 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024- yil yanvar-aprel oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 10 185,1 ming. AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan jami eksportdagi ulushi 6,0 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-aprel, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

<p>Uzum</p> <p>204,1 ming. AQSH dollari</p> <p>289,2 tonna</p> <p> 41,5 % ↓</p>	<p>Piyoz</p> <p>1 204,5 ming. AQSH dollari</p> <p>6 216,2 tonna</p> <p> 8, m. % ↑</p>	<p>Pomidor</p> <p>508,4 ming. AQSH dollari</p> <p>548,5 tonna</p> <p> 58,8 % ↓</p>
<p>Xurmo</p> <p>189,9 ming. AQSH dollari</p> <p>295,5 tonna</p> <p> 79,6 % ↓</p>	<p>Uzum quritilgan</p> <p>645,2 ming. AQSH dollari</p> <p>296,1 tonna</p> <p> 198,1 % ↑</p>	<p>Karam</p> <p>604,6 ming. AQSH dollari</p> <p>1688,0 tonna</p> <p> 33,8 % ↓</p>

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-aprel)

Davlatlar	Tonna	Ming. AQSH dollari	Ulushi, % da *
 XXR	4233,5	2 763,2	27,1
 Rossiya	1518,4	2 072,2	20,3
 Turkiya	554,7	1 644,3	16,1
 Pokiston	4562,6	912,3	9,0
 Ozarbayjon	334,3	623,2	6,1
 Boshqa davlatlar	4913,7	2 169,9	21,4

* qiymat ifodasidan

2024- yil yanvar-aprel oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Xitoyga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 27,0 % ni), bu ko'rsatkich Pokistonga eksport hajmidan 3,0 barobar ko'p.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishini bevosita paxta xomashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

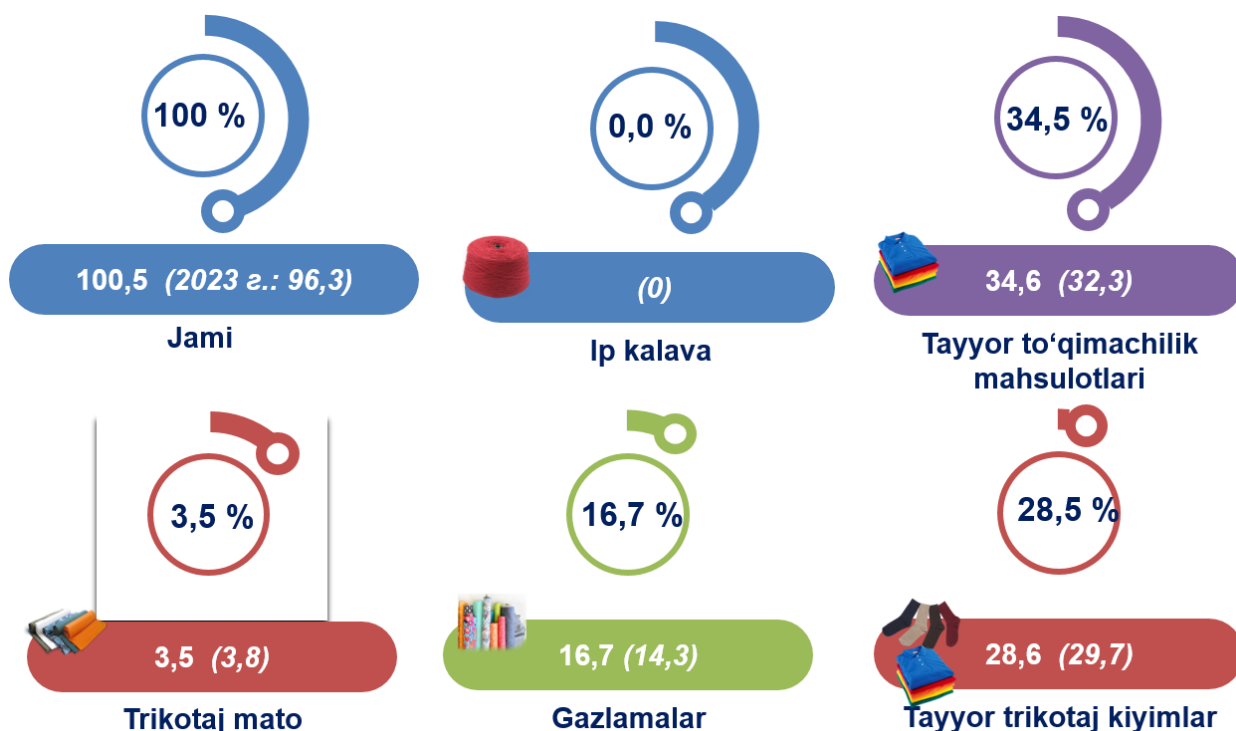
Xususan, 2024- yil yanvar-aprel oylari yakuni bo'yicha 100,5 mln. AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 59,2 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 4,3 % ga kopaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor trikotaj kiyimlar (28,5 %), tayyor to'qimachilik mahsulotlari (34,5 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 27 ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-aprel, ming. AQSH dollari)

NAMANGAN VILOYATINING IMPORTI

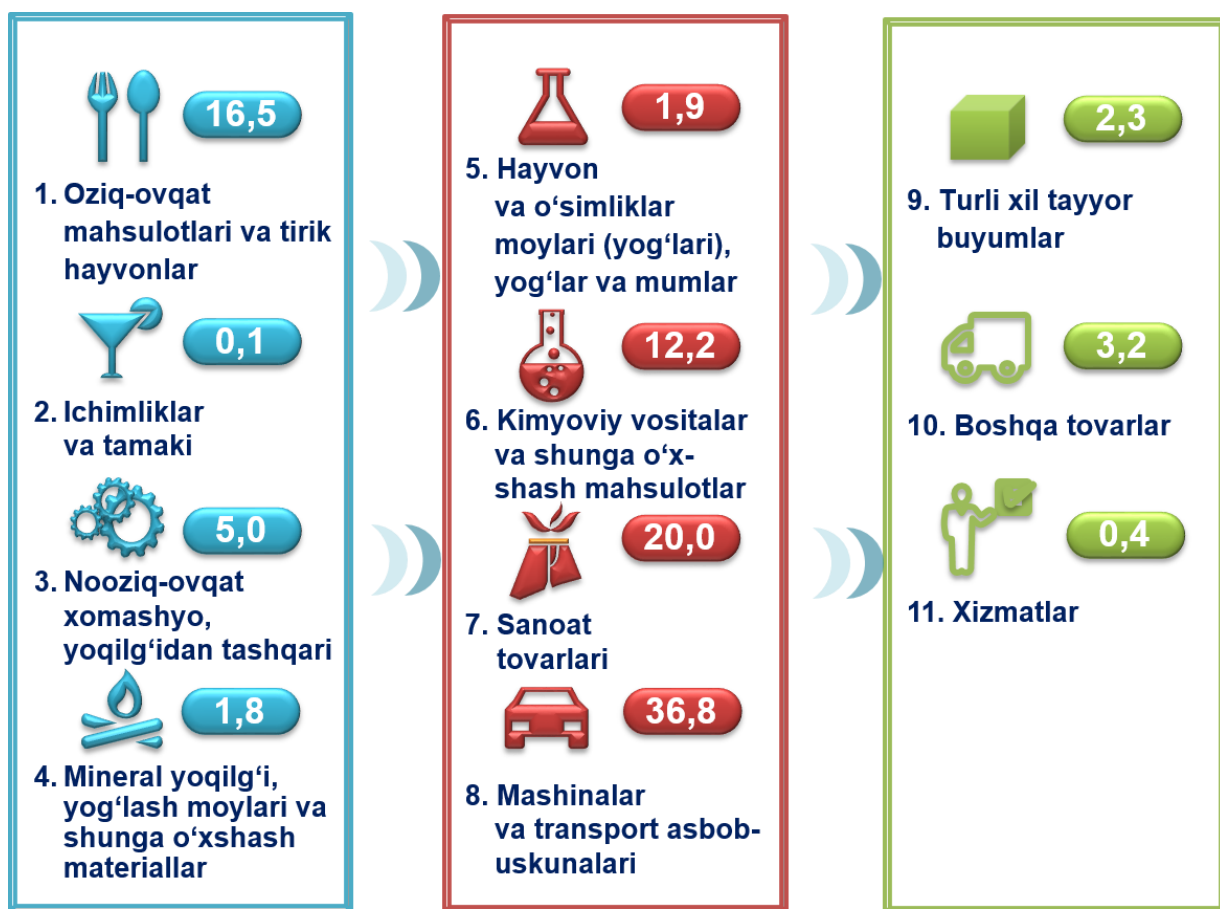

2024- yilning yanvar-aprel oylarida import hajmi 244,6 mln. AQSH dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 0,6 % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (36,8 %), sanoat tovarlari (20,0 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (12,2 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-aprel- dekabr, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-aprel oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 1,5 mln. AQSH dollariga ko'paydi va 244,6 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 1,0 mln. AQSH dollariga yetdi.

NAMANGAN VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-aprel, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	243,1	244,6	106,5,7	100,6	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	41,5	40,3	135,7	97,1	17,1	16,5
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,1	-	-	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	14,1	12,2	125,9	86,4	5,8	5,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,2	4,3	47,5	103,0	1,7	1,8
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	6,7	4,7	88,8	70,0	2,8	1,9
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	25,5	29,8	84,1	117,0	10,5	12,2
Sanoat tovarlari	56,9	48,8	116,1	85,8	23,4	20,0
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	76,5	90,0	90,5	117,7	31,4	36,8
Turli xil tayyor buyumlar	6,4	5,5	98,2	86,8	2,6	2,3
Xizmatlar	0,0	1,0	240,2	50903,2	0,0	0,4
Boshqa tovarlar	11,5	7,8	-	68,2	-	3,2

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-aprel)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	40254,1	97,1
03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari, tirik hayvonlar	6278,0	403,4
Don va ularning mahsulotlari	5901,0	41,3
Hayvonlar uchun ozuqa	3908,7	121,4
Kofe, choy, kakao, mahsulotlar va ulardan iborat mahsulotlar	3583,7	105,2
Sut mahsulotlari va parranda tuxumi	4885,1	95,9
Go'sht va go'sht mahsulotlari	8548,8	108,7
Sabzavot va meva	3701,6	105,5
Turli oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari	2680,2	112,9
Baliq (dengiz sut emizuvchilari emas), shaqaloqlar, mollyuskalar va suv umurtqasizlari va ulardan tayyorlanadigan tayyorgarlik		0,0
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	766,9	1725,9
Ichimliklar va tamaki	126,3	-
Ichimliklar	126,3	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	12172,3	86,4
Qo'shimcha massa va makulatura	150,6	48,2
Moyli urug'lar va moyli mevalar	1244,2	118,2
Metall rudalari va metall lom	0,0	1,8
Tabiiy kauchuk (sintetik kauchuk va regenerlangan rezina)	167,7	31,3
Tiklash va o'rmon materiallari	8892,7	81,5
Bo'limga kiritilgan 56 dan tashqari o'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	925,0	300,0
Boshqa toifalarga kiritilmagan hayvon va o'simlik mahsulotlari	707,7	120,6
To'qimachilik talchalari (tops va boshqa chizilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari (ip yoki matolarga qayta ishlanmagan)	84,3	22,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4317,4	103,0
Gaz, tabiiy va sun'iy	8,4	81,9
Neft, neft mahsulotlari va shunday materiallar	1506,8	44,8
Ko'mir, koks va briкетter	2802,2	342,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	4711,4	70,0
Ishlangan hayvonlar va o'simlik moylari va moylari; hayvon va o'simlik urug'lari; boshqa toifalarga kiritilmagan hayvon yoki o'simlik yoki o'simlik yo'llaridan tibbiy aralashmalar va preparatlar	933,4	34,7
O'simlik moylari va maylari, xom ashyosi, rafinlangan yoki fraktsiyalangan	3767,7	93,3
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	29774,3	117,0
Boyog'chi va dubil moddalar va boyoqchilar	2600,0	71,8
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	16264,2	522,5
Noorganik kimyoviy moddalar	636,7	72,7
Organik kimyoviy moddalar	1324,4	38,0
Yoqilmagan shakldagi plastmassalar	846,9	125,4
Dastlabki shakldagi plastmassalar	5778,1	57,7
O'g'itlar (272-guruhga kiritilganlardan tashqari)	0,1	0,0
Boshqa toifalarga kiritilmagan kimyo materiallari va mahsulotlar	2175,9	103,0
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumer moddalar; tualet preparatlari, jalb qiluvchi va yoyuvchi vositalar	148,2	21,8

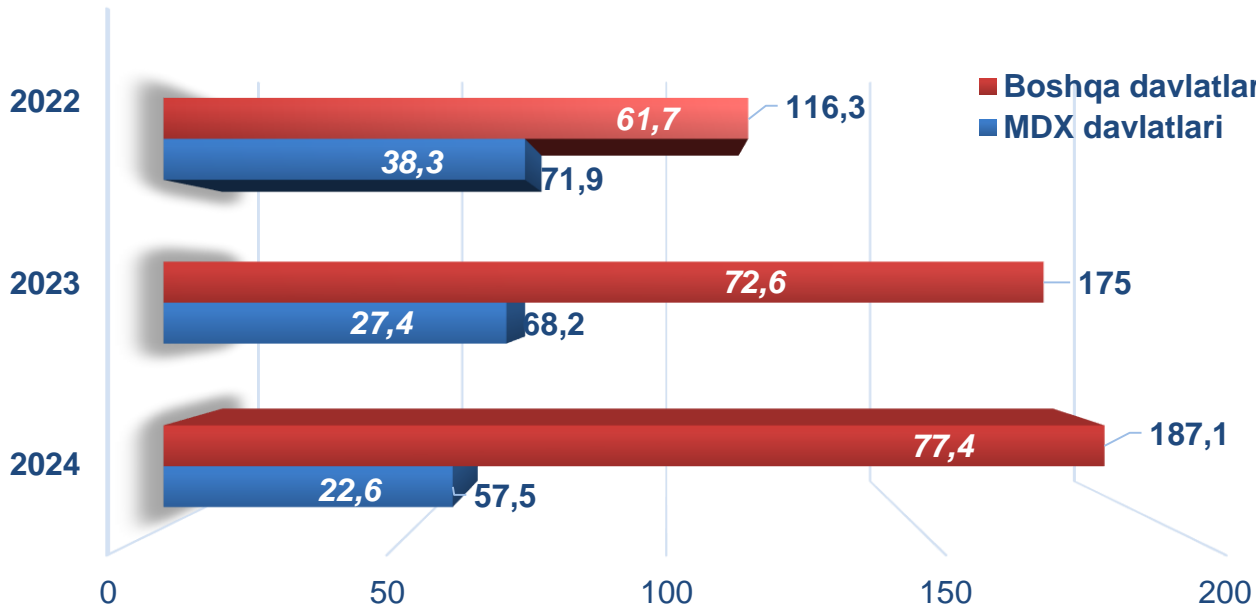
XSST bo'limi nomi	Mln. AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	48795,3	85,8
Qimmatbaho, karton va qo'shimcha massa, qo'shimcha yoki karton buyumlar	2127,5	77,0
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall buyumlar	3246,2	78,3
Tizimdan va yog'chidan iborat buyumlar (mebeldan tashqari)	4037,0	126,7
Teri, boshqa toifalarga kiritilmagan tayyor teridan ishlab chiqarilgan buyumlar	51,1	49,6
Boshqa toifalarga kiritilmagan ruda bo'lmagan qazilma mahsulotlar	3298,4	107,5
Boshqa toifalarga kiritilmagan rezina buyumlar	752,1	62,3
To'qimachilik ip tishlari, matolar, boshqa toifalarga kiritilmagan tayyor buyumlar va shunday mahsulotlar	25029,2	85,7
Rangli metallar	239,3	117,1
Cho'gin va bolat	10014,7	76,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	89993,4	117,7
Avtomobillar (shu jumladan, havo yodgichidagi transport vositalari)	15353,0	98,5
Elektr aloqasi, ovozni yozib olish va ovozni chiqarish apparaturasi va uskunolari	54,3	620,7
Ma'lumotlarni avtomatik ishlash uchun mas'ul mashinalar va uskunalar	1724,5	142,3
Metallarni ishlash mashinalari	1185,6	205,4
Aniq tarmoqlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	45875,4	117,9
Boshqa toifalarga kiritilmagan sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va uskunalar va boshqa toifalarga kiritilmagan mashinalar detallari	15380,8	176,9
Boshqa transport uskunolari	15,0	942,0
Boshqa toifalarga kiritilmagan elektr mashinalari, apparatlari va asbob-uskunolari va ularning elektr detallari (shu jumladan, boshqa toifalarga kiritilmagan elektr maishiy asbob-uskunalarining elektrik bo'lmagan detallari)	6138,9	98,7
Energogenerator mashinalar va uskunalar	4265,9	81,0
Turli xil tayyor buyumlar	5524,0	86,8
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv o'tkazish-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalarining blok binolari, armatura va mustahkamlashlari	1173,9	165,1
Yo'l buyumlari, sumkalar va shunday konteynerlar	10,3	65,7
Mebel va uning detallari, to'qimachilik buyumlari, matraslar, matraslar tiklovlari, yo'laklar va shunday mebel	172,8	87,0
Poyabzal	57,3	55,4
Kiyim-kecha buyumlari va kiyim-kecha buyumlari	189,9	93,2
Boshqa toifalarga kiritilmagan turli tayyor buyumlar	2097,8	110,7
Boshqa toifalarga kiritilmagan maxsus, ilmiy va nazorat asbob-uskunolari va apparatlari	1806,8	57,1
Fotosurat apparaturasi, uskunalar, xarajat materiallari va boshqa toifalarga kiritilmagan optik buyumlar; soat	15,2	21,4

2024 - yil yanvar-aprel natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **23,5 %** ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan **15,7 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-aprel-dekabr, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-aprel oyida Namangan viloyati **62** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Rossiya, Turkiya, Hindiston, Germaniya, Qozog'iston Belarus va Qirg'iz Respublikasi) jami importning **2/3** qismini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-aprel, % da)

NAMANGAN VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-aprel)

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.
Xitoy	76,6	96,9	78,1	126,4	1	1
Hindiston	5,3	27,0	135,4	5m	2	2
Rossiya Federatsiyasi	32,0	23,9	95,1	74,7	3	3
Turkiya	22,8	21,7	147,6	95,2	4	4
Qozog'iston	20,0	12,5	105,2	62,3	5	5
Qirg'iziston	3,8	11,2	94,5	3m	6	6
Germaniya	12,7	9,5	163,0	74,6	7	7
Belarus	9,9	6,9	2m	69,2	8	8
Koreya Respublikasi	7,6	6,4	127,3	84,3	9	9
Fransiya	4,8	4,4	173,8	92,3	10	10
Malayziya	5,1	3,8	3m	74,1	11	11
Ispaniya	0,1	2,0	59,4	29m	12	12
Indoneziya	1,2	1,6	4m	134,1	13	13
Latviya	0,5	1,5	30,2	3m	14	14
Tojikiston	0,2	1,4	13,0	5m	15	15
Ukraina	1,1	1,3	33,7	116,9	16	16
Niderlandlar	1,4	1,3	3m	91,1	17	17
Yaponiya	1,4	1,2	4m	89,3	19	18
Italiya	4,7	1,2	3m	25,6	21	19
Polsha	8,7	1,0	3m	11,9	24	20

NAMANGAN VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024- yil yanvar-aprel, mln. AQSH doll.)

	Hajm Mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Namangan viloyati	244,6	100,6	100,0
Namangan sh	136,0	109,3	55,6
<i>tumanlar:</i>			
Mingbuloq	1,2	40,9	0,5
Kosonsoy	7,5	95,1	3,1
Namangan	12,6	123,0	5,1
Norin	6,7	35,4	2,7
Pop	6,2	87,3	2,5
To'raqo'rg'on	26,8	125,3	10,9
Uychi	13,8	84,3	5,6
Uchqo'rg'on	2,4	94,7	1,0
Chortoq	12,4	128,6	5,1
Chust	13,8	93,1	5,7
Yangiqo'rg'on	5,2	75,4	2,1

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

Namangan sh. 136,0

To'raqo'rg'on 26,8

Namangan t. 12,6

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

Mingbuloq 1,2

Uchqo'rg'on 2,4

Chortoq 12,4

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Namangan shahri **55,6 %** bilan **136,0** mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Mingbuloq tumani **0,5 %** bilan **1,2** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

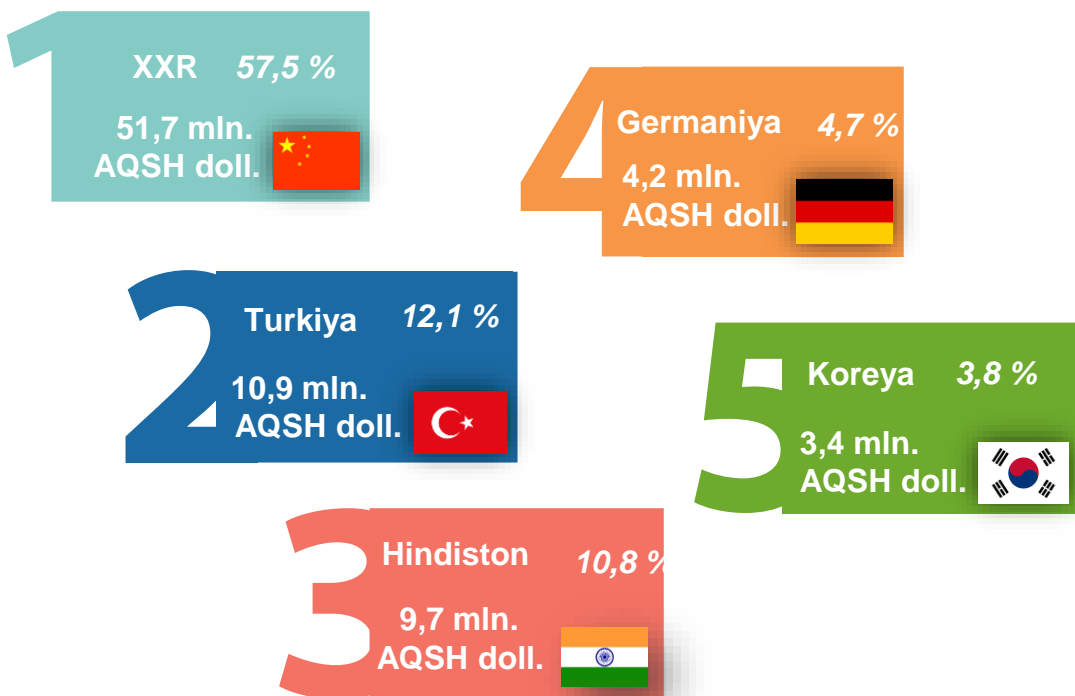

Viloyatda investitsiya muhitining yaxshilanib borayotgani sari va ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida mashina va asbob-uskunalar importining oshishi tabiiy hol.

Jumladan, 2024- yil yanvar-aprel oyida import tarkibida mashinalar va transport asbob-uskunalar hajmi **90,0** mln. AQSH dollarini tashkil etib, 2023- yilning shu davriga nisbatan **17,0** % ga ko'paydi va importning umumiy hajmidagi ulushi **36,8** % ga yetdi.

MASHINA VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2024- yil yanvar-aprel)

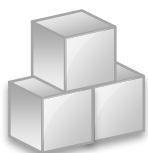
2024- yil yanvar-aprel oyida mashina va transport asbob-uskunalar importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan **13,5** mln. AQSH dollariga ko'paydi. Ushbu tovarlarni Namangan viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi **XXR** — **51,7** mln. AQSH dollari, **Turkiya** — **10,9** mln. AQSH dollari, **Koreya** — **3,4** mln AQSH dollari, **Hindiston** — **9,7** mln. AQSH dollari, **Germaniya** – **4,2** mln. AQSH dollari, kabi davlatlarga to'g'ri keldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-aprel oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 48,8 mln. AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 14,2 % ga kamaydi va importning umumiy hajmidagi ulushi 20,0 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2024- yil yanvar-aprel)

22,5 mln. AQSH doll.
ulushi – 46,1 %

XXR

6,5 mln. AQSH doll. ulushi
– 13,2 %

Rossiya

6,1 mln. AQSH doll.
ulushi – 12,6 %

Turkiya

4,6 mln. AQSH doll.
ulushi – 9,5 %

Qozog'iston

2,6 mln. AQSH doll.
ulushi – 5,3 %

Germaniya

Sanoat mahsulotlari importida beshta yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Qozog'iston, Germaniya) jami importning 86,7 % ini tashkil qiladi, bu 42,3 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.